

روزنه

حافظ در زمان سرایش شعر

قرآن را پیش چشم داشت

■ امیر اسماعیل آذر نویسنده و پژوهشگر زبان فارسی

عارفان در زمان یاد کردن از خداوند گویی معشوق‌شان را از آسمان به زمین و نزد خود می‌آورند و عشق به وی را در همه‌جا متجلی می‌بینند: «وَاللَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» خداوند را با آن عظمت و جبروت به قدرت عشق به میدان عاشقی می‌کشند و خود را نزدیک به باری تعالی می‌بینند. عرفان ایرانی پیش از اسلام نیز وجود داشته ولی پس از ورود اسلام به ایران در نتیجه توجه به قرآن کریم و احادیث شکل منسجم‌تری یافته که اوج آن را در اشعار عارفانی چون سنایی، عطار، مولانا، حافظ و جامی شاهدیم. در حقیقت عارفان نهایت علم و شناخت را شهودی می‌دانند (علمی که حقیقی است در سینه بود/ در سینه بود هر آنچه درسی نبود/ صد خانه‌تورا کتاب، سودی نکند/ باید که کتابخانه در سینه بود). در شعر فارسی از روزگار انوری ایبوردی و قبل از آن منوچهری دامغانی در بسیاری از ابیات شعرها، غزلیات و قصاید این شاعران، موضعی است که به‌طور مشخص بر اساس محتویات مفاهیم قرآن مجید شکل گرفته‌است. به عنوان نمونه در شعر منوچهری دامغانی: «در آمار صبح/ از ۳۸ آیات قرآن کریم استفاده شده‌است. هر جقدر از این دوره جلوتر می‌آیم و به قرن ششم نزدیک‌تر می‌شویم، بهره‌برداری از قرآن در اشعار و ادبیات فارسی اوج می‌گیرد. فرالونی این موضوع در قرن هفتم و در آثار عطار، مولانا، سعدی و حافظ به اوج می‌رسد، چنانکه در مثنوی کمتر جایی است که قرآن مجید در شعر مولانا حضور نداشته‌باشد. حافظ خود قرآن کریم را ازبر داشته و در بیت‌بیت اشعارش شاهد توجه و اشاره‌اش به آیات کلام‌الله هستیم و مثنوی مولانانیز آن اندازه بهره‌مند از مفاهیم قرآنی و اسلامی است که به قرآن عجم شهرت دارد.

کتاب

حضور ایران در نمایشگاه کتاب دوچه

ایران با بیش از ۸۰۰ عنوان کتاب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب دوچه حضور دارد.

علی رمضانی، مدیرعامل خانه‌کتاب و ادبیات ایران هم‌زمان با چهارمین روز از سی‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب دوچه با جاسم ابوالعینین، رئیس این نمایشگاه دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار بر تقویت حضور و فعالیت ناشران ایرانی و قطری در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب دو کشور تأکید شد و جاسم ابوالعینین از حضور متفاوت ایران در این دوره از نمایشگاه تشکر و قدردانی کرد. خانه کتاب و ادبیات ایران در هفتمین حضور خود در این نمایشگاه به نمایندگی از صنعت نشر کشورمان با غرفه‌ای به مساحت ۳۶مترمربع به معرفی و عرضه ۸۰۰ عنوان کتاب از ۶۰ ناشر در موضوع‌های کودک و نوجوان، کتب نفیس، آموزش زبان فارسی، موضوعات قرآنی و تقریب مذاهب می‌پردازد. همچنین معرفی ظرفیت‌های نشر ایران در حوزه تولید محتوا و تصویرگری کتاب کودک و برگزاری کارگاه‌خوشنویسی از دیگر برنامه‌های غرفه ایران در این نمایشگاه است.

سی‌ودومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب دوچه با حضور ۵۰۰انتشارت از ۳۷کشور در مرکز نمایشگاه‌های شهر دوچه پذیرای علاقه‌مندان بود. در این نمایشگاه ۱۸۰هزار عنوان کتاب در ۷۵۰هزارجلد در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت.

دیدگاه

سینمازن ستم‌کش را

به‌عنوان زن قهرمان نشان می‌دهد!

در سینما غالباً «زن ستم‌کش» را به‌عنوان زن قهرمان نشان می‌دهند که با تعریف سینما از قهرمان در تعارض است.

مریم بحرالعالمی، کارگردان سینما از اینکه سینما تلاش دارد زن قهرمان را یک زن ستم‌کش نشان دهد انتقاد کرد و گفت: «زن قهرمان در سینما، الزاماً زن ستم‌کش نیست. زن قهرمان زنی است که اتفاقاً در اوج ظلم و ستم بتواند قله‌ها را فتح کند و هر هدفی که دارد برای زندگی بهتر خودش و آرامش خانواده‌اش دنبال کند. او مدام به صورت تلاشمند در مسیر نیل به اهداف و آرزوهایش حرکت می‌کند. متأسفانه اگر نگاه ما این باشد که لازمه پرداخت یک قهرمان زن، ستم‌کش بودن اوست و تحت ظلم بودن وی را تبدیل به قهرمان می‌کند، به سینمایی منجر می‌شود که من کاملاً مخالف آن هستم.» وی افزود: «زن قهرمان در سینما همین است. وقتی ما زنی را و آرزوهای خوداست. اصولاً تعریف قهرمان در سینما همین است. وقتی ما زنی را می‌خواهیم در فیلم خود تبدیل به قهرمان کنیم، حتماً او هم از تعریف کلی قهرمان مستثنی نیست. چنین قهرمانی بدون در نظر گرفتن مسائل مربوط به جنسیت و تبعیض‌ها در مسیر خودش پیش می‌رود تا به اهدافش برسد.»

بحرالعلمی در دیاره آمار بالای کارگردانان زن در سینمای ایران به نسبت دیگر کشورهای دارای صنعت سینما هم گفت: «هر جا حاشیه‌ها و اتفاقات فرامتنی کمتر تگت شد، انگیزه ما فیلمسازان زن هم بیشتر شد تا توانایی خود را به اثبات برسانیم. شکر خدا در سال‌های اخیر شاهد رشد فعالیت زنان در حوزه سینما و هنرهای زیرمجموعه‌اش بودایم که اتفاقاً زنان موفق می‌هستند و به خوبی می‌درخشند. دیگر وقت آن رسیده‌است که مسئولان و متولیان هم نگاه ویژه‌تری به این ظرفیت داشته باشند.»

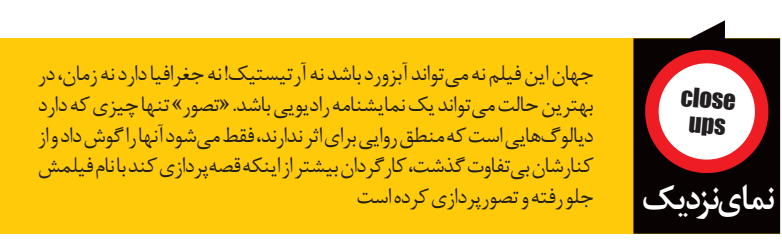
فرهنگی

فرهنگی ۸۸۶۹۴۳۷

سینما

«تصور» یک نمایشنامه رادیویی حرفا!

جهان این فیلم نه می‌تواند آیزورد باشد نه آریستیتیکا نه جغرافیا دارد نه زمان، در

بهترین حالت می‌تواند یک نمایشنامه رادیویی باشد. «تصور» تنها چیزی که دارد دیالوگ‌هایی است که منطقی رویی برای اثر ندارند، فقط می‌شود آنها را گوش داد و از کنارشان بی تفاوت گذشت. کارگردان بیشتر از اینکه قصه‌پردازی کند با نام فیلمش جلو رفته و تصویرپردازی کرده‌است

تصویر

چه تأثیری می‌تواند در روند دراماتیک بودن این فیلم داشته باشد؟ دیالوگ‌ها نمی‌توانند اتصال دراماتیک برقرار کنند و کارگردان انگار آن چیزی را که در ذهنش بوده‌است، دوست داشته‌بساند، فارغ از پرداخت مناسب در متن، اضافه‌کنید در تصویر هم شکل درستی از سینما دیده نمی‌شود. یک راننده با ماشین خارجی یک میلیاردی چرا باید در تاکسی اینترنتی کار کند؟ چرا باید تکرار یک موقعیت را با یک بازیگر در چند موقعیت دیگر ببینیم؟ آیا کارگردان سعی داشته‌است قدرت بازیگری لیلا حاتمی را به رخ مخاطب بکشد؟ کدام بازی؟ نه لیلا حاتمی در چند نقش و نه مهرداد صدیقیان نمی‌توانند بازی جدیدی را ارائه‌دهند، جهان فیلم نه می‌تواند آیزورد باشد نه آریستیتیکا نه جغرافیا دارد نه زمان. در بهترین حالت می‌تواند یک نمایشنامه رادیویی باشد. تصور تنها چیزی که دارد دیالوگ‌هایی است که منطقی رویی برای اثر ندارند، فقط می‌شود آنها را گوش داد و از کنارشان بی تفاوت گذشت. کارگردان بیشتر از اینکه قصه‌پردازی کند با نام فیلمش جلو رفته و تصویرپردازی کرده‌است. این تصویرپردازی به دلیل عدمروایت منطقی در قالب یک ژانر نه تنها کسالت‌آور است بلکه با

شبکه نمایش خانگی پرترافیک می‌شود

تهیه‌کنندگی رضا محقق و کارگردانی حسین سهیلی‌زاده‌است. حامد افضل‌ی و امین محمودی نویسندگان این سریال هستند. این سریال در فضای فانتزی و عاشقانه ساخته شده و در خلاصه داستانی که از سریال ارائه شده آمده‌است:بهداد می‌میرد. همه چیز برای او و اطرافیانش تمام می‌شود. او اما مدتی بعد در خیابان‌های تهران به دنبال خون می‌گردد، خونی برای عقرب.

■ «حیثیت» دومین تجربه سازندگان سقوط

حیثیت عنوان دومین سریال سجاد پهلوان زاده بعد از سریال جنجالی و پر سرو صدای سقوط‌است که به زودی در شبکه‌نمایش خانگی منتشر خواهد شد. این مجموعه همچون سریال اول پهلوان زاده یک مینی‌سریال است و تعداد قسمت‌های آن کمتر از ۱۰ قسمت در نظر گرفته شده‌است. اگرچه سقوط پهلوان زاده روایتی معمول از مقابله با داعش و حضور این گروه تروریستی در منطقه بود اما «حیثیت» هیچ ربطی به سریال سقوط ندارد. این اثر مراحل پایانی فیلمبرداری خود را طی می‌کند و به زودی در پلتفرم فیلمو منتشر خواهد شد.

■ کمدی «لیگه توموم عمر چند تا بهاره؟»

جدیدترین سریال سروس‌صحت به تهیه‌کنندگی محمدرضا تخت‌کشیان نیز با عنوان «هگه توموم عمر چند تا بهاره؟» عرضه می‌شود که فیلمنامه آن را سروس‌صحت و ایمان صفاپن نوشته‌اند و به‌زودی در نماوا و فیلمبو منتشر خواهد شد. در خلاصه داستان آمده‌است: زندگی آرام اعضای خانواده ربانی با ورود ناخواسته یک مار، پیداشدن یک نسخه خطی نفیس و یک حفره اسرارآمیز دچار تحولاتی می‌شود.

تصویر

■ «پدر گوار دیولا» نعمت‌الله با طعم نغمی غیرت‌ا

سریال پدر گوار دیولا به تهیه‌کنندگی جواد نوروزیگی اولین تجربه کارگردانی سعید نعمت‌الله است که پلنفرم تازه‌وارد تماشاخانه عرضه‌کننده این سریال خواهد بود. پدر گوار دیولا که موضوعی اجتماعی دارد، قصه یک خانواده را روایت می‌کند که اتفاقی موجب دگرگونی روابطشان می‌شود و سرنوشت مسیر متفاوتی برایش رقم می‌زند. در خلاصه داستان این سریال که فیلمبرداری آن، تیرماه ۱۴۰۱ به اتمام رسید، شعاری بודار انتخاب شده‌است که به نظر می‌رسد در راستای نغمی غیرت و سبک زندگی ایرانی-اسلامی باشد: «زن‌ها صاحب نمیخوان، عاشق میخوان…» باید منتظر ماند و دید که وزارت ارشاد و ساترا چه مواجعه‌ای با این سریال خواهند داشت.

■ «عقرب عاشق» فانتزی و عاشقانه

«عقرب عاشق» نیز جدیدترین سریال اختصاصی نماوا به

ممنوعیت

پخش «اسپایدر من»

در عربستان و امارات

بازتاب

دولت‌های عربستان و امارات پخش انیمیشن جدید «Spider-Man:Across the Spider-Verse» را به دلیل ارجاعات همجنس‌بازانه ممنوع کردند. انیمیشن جدید شرکت مازول از مجموعه مرد عنکبوتی با عنوان «Spider-Man: Across the Spider-Verse» با وجود اینکه در غرب با فروش خوبی مواجه شده، در عربستان و امارات پخش این فیلم به دلیل ملاحظات اخلاهی ممنوع شده‌است.اکت «سینما سعودی» وابسته به اداره کل رسانه‌های سمعی و بصری دولت عربستان، اعلام کرده‌است این کشور تا انجام اصلاحات مدنظر از سوی شرکت سازنده روی انیمیشن مرد عنکبوتی، از اکران آن جلوگیری خواهد کرد. روزنامه «امارات الیوم» نیز به نقل از شورای رسانه‌ای این کشور اعلام کرد که هر اثری که با ارزش‌های اماراتی یا استانداردهای رسانه‌ای این کشور در تناقض باشد، اجازه نمایش نخواهد داد. فعالان فرهنگی عرب، در روزهای اخیر خواستار ممنوعیت اکران انیمیشن سینمایی مرد عنکبوتی شده‌اند. علت اصلی این اعتراض شخصیت اصلی انیمیشن مرد عنکبوتی است که به صورت یک فرد «ترنس» به تصویر درآمده‌است. استودیوهای هالیوود در چندسال اخیر تلاش کرده‌اند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم مفاهیم همجنس‌بازانه را در فیلم‌های خود مورد حمایت قرار دهند و این کار باعث شده‌است اغلب اکران این گونه‌فیلم‌ها در کشورهای اسلامی ممنوع شوند.

سعید قطبلی‌زاده:

انعکاس فقر در سینمای

ایران خیال‌پردازانه‌است

منتقد و کارشناس سینما: شرایط اقتصادی با همه تأثیراتش، آتقدرخیم و دردناک نبود که بخوایم ۹۰درصد فیلم‌های مان را با این موضوع بسازیم.

سعیدقطبلی‌زادهمنتقدو کارشناسفیلم و سینمایی کشورمان در نشست «بازنمایی طبقه فرودست در سینمای ایران» در خصوص تعلق ارتباط طبقه فرودست به سینمای رئالیستی سخن گفته‌است. اساساً ایشخور سینمای اجتماعی، سینمای رئالیستی است، حتی در کمدی‌هائینیز بخش عمده‌ای از آثار باستر کیتون و چارلی چاپلین رئالیستی هستند. در سینمای کشورهای دیگر نیز از شوروی تا ایتالیا این یک امر ناگزیر بود. در سینمای اجتماعی که امروز در دنیا به‌عنوان یک شیوه فیلمسازی مطرح‌است، مکان، زمان و موضوع فیلم‌هااموری کاملاًمتعین هستند.

سینمای رئالیستی مادامی که دلیل محکم نداشته‌باشدنیاز جامعه‌است ومورد استقبال قرار می‌گیرد، در غیر این صورت سینمای اصل و پایداری نخواهدبود. مثلاً وقتی درباره بحران اقتصادی دهه ۳۰در آمریکا صحبت می‌کنیم، یک بحران بزرگ بود که مردم آمریکا با همه وجود آن را تجربه می‌کردند و طبیعتاً سینما باید بازنمایی مناسبی از آن در تولیداتش ارائه می‌داد، اما در ایران شرایطاقتصادی با همه تأثیراتش، آتقدرخیم و دردناک نبود که بخوایم ۹۰درصد فیلم‌های مان را با این موضوع بسازیم.

در سینمای شوروی به عنوان مثال میان وضعیت زندگی خود زیگوارتوف و ساخته‌هایش نوعی رابطه نزدیک و آینه‌وار برقرار بود و از همین رو است که تصویر ارائه‌شده از جامعه در آن فیلم‌هاصادقانه‌است و فیلمسازی پاسخ‌و او دیدگرانی چون روبرتو روسلینی و رابرت فلاه‌رتی بود به شرایطی که در آن زندگی می‌کردند. امروز اما اوضاع در ایران کاملاًدراگون‌گون‌است فیلمساز مرفه درباره فقر فیلم می‌سازد. این فی نفسه اشکالی ندارد و من نمی‌گویم آدم‌ها الزاماً باید فقیر باشند تا بتوانند درباره فقر فیلم بسازند، اما کاملاً می‌توان دید که کیفیت انعکاس تصویر فقصر در آثار ایرانی تا چه اندازه خیال‌پردازانه‌است.